

Stockholm den 16 september 2025

R-2025/1143

Till Justitiedepartementet

Ju2025/00915

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 16 maj 2025 beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet Säkerhetsskyddslagen – ytterligare kompletteringar (SOU 2025:42).

Sammanfattning

Advokatsamfundet har, i huvudsak, ingen erinran mot förslaget om införande av föreslagna ändringar i säkerhetsskyddslagen, säkerhetsskyddsförordningen, förordningen om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet samt förordningen om ändring i vägtrafikdataförordningen.

Synpunkter

I kommittédirektiv 2023:152 anförs att syftet med utredningen är att öka förmågan att möta förändrade förhållandena som innebär ett hot mot Sveriges säkerhet. Vidare anförs att den särskilda utredaren ska föreslå åtgärder för att stärka kontrollen av skyddsvärd verksamhet.

Advokatsamfundet delar utredningens uppfattning att det krävs åtgärder för att komma till rätta med förfarandet som är skadliga för Sveriges säkerhet.

När det gäller säkerhetsprövningar ligger det i sakens natur att skyddet för grundläggande fri- och rättigheter kan hamna i konflikt med intresset av nationell

säkerhet. Som anges i utredningen påverkar författningsförslagen egendomsskyddet och näringsfriheten, såsom dessa är definierade i 2 kap. 15 § och 17 § RF. Vidare påverkar författningsförslagen Sveriges åtaganden enligt bland annat Europakonventionen. Advokatsamfundet delar utredningens uppfattning att författningsförslagen, i stort, är förenliga med egendomsskyddet och näringsfriheten. Advokatsamfundet ifrågasätter dock utredningens förslag att det inte ska införas en särskild rätt till ersättning vid ingripanden i pågående förfaranden med stöd av säkerhetsskyddslagen.

Av utredningens författningsförslag framgår att tillsynsmyndigheten får besluta om förelägganden mot verksamhetsutövare och den andra aktören i förfarandet som behövs för att förhindra skada för Sveriges säkerhet. Ingripanden som leder till att pågående förfaranden måste avslutas i förtid eller ändras på något sätt, kan vara förenade med kostnader för verksamhetsutövaren, exempelvis i form av ekonomisk förlust för att ett förfarande måste avslutas i förtid eller kostnader i form av rättsprocesser som uppstår på grund av att ett avtal inte kan fullföljas. Såsom anges i kommittédirektiven skulle sådana kostnader kunna uppstå trots att verksamhetsutövaren agerat korrekt utifrån en tidigare bedömning av det säkerhetspolitiska läget.

Intrång i de grundläggande fri- och rättigheterna skulle få en större legitimitet om det infördes en möjlighet för den som drabbas av ekonomisk förlust att få ersättning. Det skulle också gynna näringslivet i stort om verksamhetsutövare kan förutse vad avtal, som man överväger att ingå, kan få för följder. Advokatsamfundet delar därför inte utredningens förslag att det inte ska införas en särskild rätt till ersättning vid ingripanden i pågående förfaranden med stöd av säkerhetsskyddslagen.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander